

Waarom reis je?

Diner Pensant

Waar besteed je je tijd aan? Iedereen heeft van alles te doen, de ene keer dit, de andere keer dat. Maar waarom doe je wat je doet? Vaak denk je er niet eens bij na. Waarom reis je, bijvoorbeeld, als je op vakantie gaat? Of waarom werk je eigenlijk? Het lijkt vanzelfsprekend, maar het is niet eenvoudig te zeggen.

1. Inleiding

Geef een eerste antwoord op de vraag Waarom reis je, één associatie over het belang of het plezier of de gruwel van reizen.

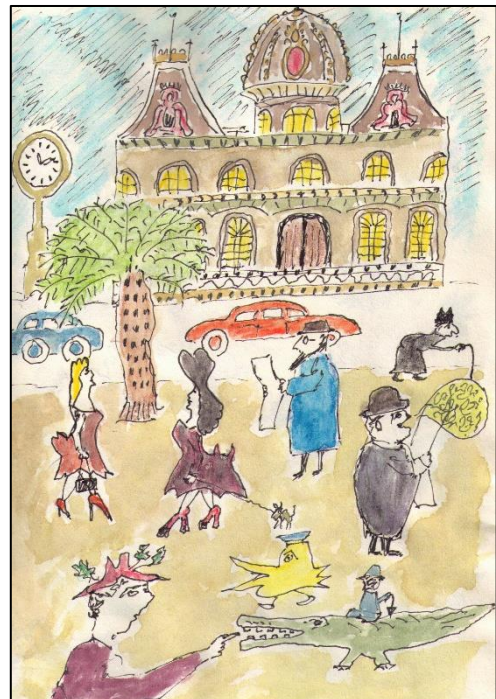
Ik reis:

- Omdat het toevallig op mijn weg komt.
- Om te genieten, mooie dingen te zien, op een andere manier naar het leven te kijken.
- Vanwege de zon, de afwisseling, verandering van decor.
- Vanwege nieuwsgierigheid.
- Om iets te begrijpen van een ander land en andere mensen.
- Omdat ik het heerlijk vind in andere culturen te zijn.
- Om mijn blik te verruimen.

2. Casus, hittepunt

a. Geef een voorbeeld van een reis. b. Geef een moment aan waarvan je zegt: daar doe ik het voor. c. Beschrijf in één zin wat dat is.

- In een Spaans dorpje zag ik plotseling een omheining van rood blik, het bleek een geïmproviseerde arena voor het stierenvechten. Wij kwamen toevallig op het goede moment aan en zagen het hele gebeuren. Dat was een belevenis, we maakten mee wat de mensen daar bezig hield. Het verbaasde me, het traditionele en het wrede van dat stierenvechten, dat raakte me.
- Ik was in de haven van Marseille. Ik was daar vroeger al eens geweest, op een boot van een vriend. Nu zag ik hem weer. Ik zag hem op zijn boot zitten krabben. Dat was een moment van herkenning, schoonheid, opgaan in een andere cultuur.
- Er zijn veel van die momenten. Dertig jaar geleden zag ik een scène die me altijd is

bijgebleven. Een man eet een onrijpe vijg van een boom die uit een muur groeit. Het bijzondere daaraan was de verrassing van het vreemde.

- Ik was op vakantie in Cuba. [Ik had mij losgemaakt van de groep, en was in mijn eentje op een plein terecht gekomen, waar muziek werd gemaakt en vuurtjes werden gestookt. Ik had een jurk aan, wat ik nooit draag, met niets eronder. Ik ben daar aan het dansen gedaan. Er ontstond een kring van mannen rond mij, die steeds dichterbij kwamen. Zoiets zou ik hier in Nederland nooit doen. Waar het om draaide was vrijheid ervaren, de schaamte voorbij zijn.
- Ik kwam in Peru. Ik was onder de indruk van de leegte, woestheid, weg van de drukte, een omgeving waar niets geregeld was.
- Ik was in Japan, Kyoto, en kwam terecht in een openlucht theater. Daar zag ik een acteur van het Noh Theater die eindeloos een trage beweging oefende. Ik ervoer een groot contrast tussen hem en mij in beheersing van gedrag. In die traditie bestaat de hele hoffelijkheid uit beheersing. Zoiets verruimt mijn blik: er is meer dan ik in mijn hoofd heb.

3. Discussie

Wat zegt dit nu over de vraag waarom je reist? Zijn dit allemaal verschillende ervaringen die niets gemeen hebben, of is er een vaste kern in aan te wijzen? Iemand zegt:

- De werkelijke reis is de innerlijke reis.

Maar wat houdt dat in? Een ander zegt:

- Het belang van reizen zit in de manier waarop je reist, alleen doelgericht, om aan te komen, of genietend van de reis zelf.

Bovendien, je kunt van de ene in de andere vorm komen. Reizen verandert je. Is dat altijd een verrijking of kan het ook een verarming zijn? Is het alleen iets fysieks of kun je ook in je hoofd reizen, in een boek, in de tijd? Iemand beweert dat er wel een vaste kern van reizen is aan te wijzen:

- Reizen is genieten.

Maar dat voorstel wordt door anderen niet onderschreven. Reizen is immers soms hard werken. Andere voorstellen zijn dit:

- Reizen zijn nieuwsgierige oefeningen in het verplaatsen in de wereld, ter bevrediging van de behoefte de wereld te kennen.
- Reizen is verrast willen worden, uit je comfort zone raken.
- Reizen is een bijdrage aan de ontwikkeling in (het denken over) jezelf.

Maar waarom zou je überhaupt naar zo'n algemeenheid zoeken, vraagt iemand. Tijdens de hoofdmaaltijd leg ik uit wat de socratische methode inhoudt. Die is erop gericht dat je de uitgangspunten van je eigen handelen opspoort en toetst aan die van anderen. Hebben wij een gemeenschappelijk begrip van onze wereld, of leeft iedereen in zijn eigen werkelijkheid? Kunnen wij elkaar begrijpen of ga je er vanuit dat je eigen wereld de echte of zelfs de enige

is? Je kunt heel verschillende mensen hebben die toch samen één opvatting van menselijkheid delen. Is dat met reizen ook zo?

4. Spreuk

Tot slot vraag ik iedereen een antwoord te formuleren dat breder is dan alleen het eigen voorbeeld. Vat de kern van je opvatting samen in een spreuk, of maxime.

Waarom reis je?

- Ik reis omdat het bij me past.
- Je reist om het verloren paradijs te hervinden.
- Men reist om zijn kennis te verbreden, te ontwikkelen, hetgeen door de bank genomen verrijking en genot oplevert.
- Je kan thuis zijn in je huis en een fantastische reis maken. Bijvoorbeeld, er is een tijd een bijzondere gast. Of je kan ineens met een reisgenoot een reis voorbereiden en dan al een intensief contact hebben, al voorbereidend, ineens is het daar, dat intensieve contact – over en weer, je reist dan bijvoorbeeld ineens naar het verleden. Het is de reis in de tijd.

Blijft de vraag: wordt hier met verschillende woorden hetzelfde aangeduid of niet? Hebben we het algemene begrip waarvan onze individuele reizen de specifieke vormen zijn in het oog gekregen?

5. Verder lezen

Alain de Botton, De kunst van het reizen. Eldorado, 2007.

Carolien van Bergen, Over de grens. Filosofie op reis. Damon, 2005.

